

ВИДОВИЙ ОБ'ЄКТ ПОСЯГАННЯ НА ЖИТТЯ ПРЕДСТАВНИКА ІНОЗЕМНОЇ ДЕРЖАВИ

Видовий об'єкт злочину, передбаченого статтею 443 КК України варто розглядати як відносини в сфері охорони окремих елементів системи міжнародної безпеки. З цього приводу представляють інтерес класифікації міжнародних злочинів, що наводяться у спеціальній вітчизняній літературі.

Треба зазначити, при єдності позиції щодо видових об'єктів досліджуваного розділу КК України існують різні точки зору в питанні віднесення конкретних складів злочинів цього розділу до різних його видів.

Зокрема, наступна класифікація пропонується підручником «Кримінальне право України: Особлива частина» під редакцією професорів В. В. Сташиса, В. Я. Тація (Харків, 2010). Так, усі злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку поділяються на:

- 1) злочини проти миру (статті 436, 437, 438, 447 КК України);
- 2) злочини проти безпеки людства (статті 439, 440, 441, 442 КК України);
- 3) злочини проти міжнародного правопорядку (статті 443, 444, 445, 446 КК України) (Кримінальне право України: Особлива частина: підручник / [Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін.]; за ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. – [4-те вид., переробл. і допов.]. – Х.: Право, 2010. – 608 с., с. 566).

Дещо інша класифікація пропонується підручником «Кримінальне право України: Особлива частина» під редакцією професора Є. Л. Стрельцова (Харків, 2009). Так, усі суспільно небезпечні діяння проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку поділяються на злочини:

- 1) проти миру (статті 436-440, 445, 447 КК України);
- 2) проти безпеки людства (статті 441, 442 КК України);
- 3) проти міжнародного правопорядку (статті 443, 444, 446 КК

України) (Кримінальне право України: Особлива частина: підручник / [А. П. Бабий, І. С. Доброход, Ю. А. Кармазин, В. О. Корнієнко, Г. В. Загіка, О. С. Козерацька та ін.]; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., засл. діяча науки і техніки України Є. Л. Стрельцова. – Х.: Одиссей, 2009. – 496 с., с. 473).

Професор М. І. Хавронюк усі кримінальні правопорушення, передбачені розділом XX Особливої частини КК України, поділяє на три групи:

1) злочини проти миру. Це: пропаганда війни; планування, підготовка, розв'язування та ведення агресивної війни; найманство (статті 436, 437, 447 КК України). Згідно із Законом від 09 квітня 2015 року розділ XX Особливої частини КК України було доповнено ще однією статтею 436-1, яка передбачила відповідальність за виготовлення, поширення комуністичної, нацистської символіки та пропаганда комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів;

2) злочини проти безпеки людства: застосування зброї масового знищення; виробництво, придбання, збут та інші дії зі зброєю масового знищення; екоцид; геноцид (статті 439-442 КК України);

3) злочини проти міжнародного правопорядку взагалі: порушення законів та звичаїв війни; посягання на життя представника іноземної держави; злочини проти осіб та установ, що мають міжнародний захист; незаконне використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала; піратство (статті 438, 443-446 КК України) (Хавронюк М. І. Кримінальне право: навчальний посібник / О. О. Дудоров, М. І. Хавронюк; за заг. ред. М. І. Хавронюка. – К.: Ваіте, 2014. – 944 с., с. 881).

Дослідник О. В. Шамара наводить також наступну класифікацію:

1) проти миру (ст. 436-438, 447 КК України);

2) проти безпеки людства (ст. 439-442 КК України);

3) проти міжнародного правопорядку (ст. 443-446 КК України) (Шамара А. В. Система преступлений против мира и безопасности человечества в уголовном законодательстве Украины – их классификация в теории уголовного права / А. В. Шамара // Научный вестник Международного гуманитарного университета.- Сер.: Юриспруденция. – 2014. – № 11. – Том 2. – С. 80-83, с. 80).

Цікавою видається точка зору професора С. С. Яценка, який свого

часу виходив з того, що розділ XX Особливої частини КК України охоплює міжнародні злочини і частина злочинів міжнародного характеру. До міжнародних злочинів (злочини проти миру і безпеки людства) він відносив ті, відповідальність за які передбачена статтями 436-442 КК України, а до злочинів міжнародного характеру (злочини проти міжнародного правопорядку) – злочини, передбачені статтями 443-447 КК України (Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України / [Ю. В. Александров, П. П. Андрушко, В. І. Антипов та ін.]; відп. ред. С. С. Яценко. – [4-те вид., перероб. та доп.]. – К.: А.С.К., 2005. – 848 с., с. 816).

На нашу думку, видовим об'єктом для злочинів, передбачених статтями 443-446 КК України слід вважати міжнародний правопорядок як такий стан міжнародно-правових відносин, при якому забезпечується сталий розвиток мирного співіснування держав і народів, продуктивне міждержавне та міжнаціональне співробітництво на основі принципів та норм міжнародного права. Виходячи з цього, можна сформулювати основні завдання міжнародних інституцій, які забезпечують міжнародний порядок, це – підтримання миру та стабільності у світі, підвищення соціально-економічних стандартів життя усього людства, гуманізація діяльності міжнародних та національних владних інститутів, захист суб'єктів міжнародного права від протиправних посягань.